

Cumhurbaşkanlığı seçimi ve bir ülke...

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Sezer'in cumhurbaşkanlığına aday gösterilmesi kendi iç çelişkilerini

beraberinde getirdi, öngördüğümüz gibi. Bu, Sezer'in, her şeye rağmen çok güç olan seçilmesinden daha önemli bir durum. Çünkü, hem parlamentonun ve siyasetin nerelerde tıkanıldığını gösteriyor hem de parlamentoyu ve aydınları töhmet altında bırakıyor. Aydınlardan başlayalım...

Seçimlerden sonra MHP, bu kesim tarafından bir 'fenomen' olarak nitelendirildi. Arkasında yatan olguları görmezden gelerek, aydınlar, bu partiyi göklere çıkardı. Genel başkanını gerçek bir 'devlet' adamı olarak nitelendirdiler. Bütün bu yaklaşımların tek gerekçesi partinin hükümette gösterdiği uyumla genel başkanın 'ketumluğu' ve tepkisizliği idi. Oysa, uyum denilen şey, MHP'nin sadece genel başkan tarafından alınan kararlara itirazsız katılımı, ketumluk ise siyasetin kendi dışına kapatılmasıydı. Bu, o parti açısından doğaldı. Çünkü, MHP kendi kültürel yapısının etkisi altındaydı. Siyaset, ne pahasına olursa olsun sürdürülecek bir iktidar süreci ve emir-komuta zinciridir. Aydınlığımız, günlük siyasetin yönetsel özelliklerine gözlerini dikip başka her şeyi görmezden gelerek ve her türden tahlili ihmal ederek bu durumu 'değişme' olarak tanımladılar. Partinin ne kadar değiştiği, gerek Somuncuoğlu'nun adaylığını yorumlama biçimine, gerekse gösterilen tepkiye bakarak herhalde anlaşılmalıdır.

Parlamentonun durumu da bundan farklı değil.

Bakın, bir cumhurbaşkanlığı adaylığı sürecinde neler yaşanıyor: Anayasa'nın tüm kuralları ihlal edilerek, oy açıklaması (ihzazı rey) yoluna gidiliyor. Beş genel başkan aday belirliyor. Bunu, 'gereği için' partilerine havale ediyorlar. Ardından, herkes birbirini genel başkanın 'emir - komuta' gücü açısından suçluyor, kınıyor. Bu, katılımcı, paylaşımcı bir politika eylemi olarak görülüyor. Yetmediği gibi, bu oluşuma şu veya bu düzeyde gösterilen tepki de gene basın ve aydınlar katında eleştiriliyor. Tabii, süreci oraya kadar getiren sosyolojiye, tarihe bakmaya kimsenin niyeti yok!

Bir diğer nokta da şu: Sezer'in adaylığı sürecinde bir tek Aydın Menderes'in kaldırdığı bayrak görmezden geliniyor. Böyle şey olur mu? Bir kişi aynı anda hem cumhurbaşkanı adayı olarak bir seçim sürecine katılıp hem de bürokratik görevinde kalabilir mi? Bu, demokrasi ve hukuk açısından geçerli bir durum sayılabilir mi? Bırakın işin hukuksal yanını bir kenara. Cumhurbaşkanlığı seçimine girmeye karar vermek insanın elinde bulundurduğu konumu muhafaza etmesinden daha önemli sayılabilir mi? Bu, Ecevit'in başımıza sardığı deyimle söyleyelim, 'içe sindirilecek' bir şey midir? (Neyse ki, bu konuda basında birkaç yazı çıktı.) Ve bu, 'yasal' yanlışlığı olmasa bile 'hukuksal' bir durum mudur?

Bütün bunların gösterdiği bir tek şey var: Türkiye'de siyaset hâlâ feodal değerlerle yapılmaktadır. 'Söz vermek', 'şeref-haysiyet', 'emir-komuta zinciri', 'töre' bu siyasetin şimdi MHP'de patlayan gerçek kavramlarıdır. Her parti derece derece bu siyaset anlayışına batmıştır. Bu yönden bakınca MHP ile DSP ya da FP arasında fark yoktur. Basın ve aydınlar ise bu konuda siyasetin önünde değildir. Benimsenen ise, en fazlasından yasadır ama asla hukuk değildir.

Keşke siyaseti değiştirmek de cumhurbaşkanını değiştirmek kadar 'güç' olsaydı.